

מקץ-חנוכה הדלקת הנרות: 16.19

מוצאי ש"ק: 17.37 ר"ת: 17.51

23 DECEMBER 2022

Nr 1521

דף היומי נדרים נ"ט

Jacob Jacobsstraat 22 - tel. 03-233.55.67

שבת בשבתו

גליון הקהלה החרדית "מחזיקי הדת" אנטווערפן

נח לשמור על קדושת הגליון

סוף זמן ק"ש ש"ק מקץ בבוקר
מג"א: 10.07/9.48 - גר"א: 10.43

שעות הקבלה

של מן הרב שליט"א לשיחה אישית
בין השעות: 17.00-18.30
בבנין הקהלה, יאקאב יאקאבס סטר. 22
(בימים ב-ג-ד-ה)

קביעת השיחה בתיאום מראש במשרד הקהלה

ויקח מאתם את שמעון ויאסר אתו לעיניהם
(מבכד)

לא אסרו אלא לעיניהם וכיון שיצאו הוציאו
והאכילו והשקו (רש"י).

מספרים על הגה"צ רבי ישראל סלנטר
זצ"ל שפגע אדם אחד בכבודו באופן גס, אח"כ
התחרט על מעשהו ובא לרבי ישראל לבקש את
סליחתו, מחל לו רבי ישראל תיכף על עלבונו
במחילה גמורה, ועם זה הוסיף ושאלו אם הוא
צריך לאיזה עזרה וטובה, כי הוא מוכן לעשות
עבורו כל מה שאפשר. רבי, גמגם הלה בבושת
פנים, לא די שהעלבתי את כבודו, לא די שמחל
על פשעי, עוד רוצה לעזור לי ואת טובתי הוא
דורש? שמע בני, ענהו רבי ישראל, חז"ל אמרו
(קידושין נט) "מעשה מוציא מידי מחשבה ואין
מחשבה מוציאה מידי מעשה", ואם רוצים באמת
לעקור את המחשבה הרעה, את ההקפדה ורוגז
הלב, יש צורך לעשות איזו פעולה, כי רק מעשה
מוציא מידי מחשבה.

הנה יוסף ידע שראש המדברים בענין הריגתו
היה שמעון, והוא שהוליו לבור, כדאיתא
במדרש (ב"ר פרשה פד), ולכן כשרצה יוסף לשרש
את השנאה מלבו לגמרי, "האכילו והשקו", כי
למחול מחילה גמורה לא די במחשבה גרידא
אלא גם במעשה.

למחול מחילה

שבת פ' מקץ, ל' כסלו, ו' דחנוכה, א' דראש חודש
הדלקת הנרות: 16.19 (פלג המנחה: 15.49)

מקדימין להדליק נר חנוכה קודם נר שבת, וכן בבית
הכנסת מדליקין באותו זמן, ולא יקדים להדליק קודם
פלג המנחה (שהוא בשעה 15.49).

מדליקין ו' נרות ומתחילין בנר הנוסף ומברך
"להדליק" ו"שעשה נסים", הנרות הללו, מעוז צור,
(בערב שבת יש שאין אומרים שאר המזמורים שלאחר הדלקת
הנרות, יש אומרים רק "הנרות הללו", יש אומרים רק "ויהי
נועם, וישב בסתר" פעם אחת).

יתן שמן הרבה (או נר גדול) שידלק לכה"פ עד חצי שעה
אחר צאת הכוכבים (דהיינו עד שעה 17.56, לר"ת: 18.19).

קבלת שבת, ערבית, כנהוג בכל שבת, בשמונה עשרה
יעלה ויבא, ועל הנסים.

שחרית, של שבת וראש חודש כנהוג, בשמונה עשרה
יעלה ויבא, ועל הנסים, חזרת הש"ץ, הלל שלם,
קדיש תתקבל, שיר של יום, (ברכי נפשי), מוציאין ג'
ספרי תורה, בראשון קורין ששה קרואים בפרשת
השבוע, מניחין ס"ת השני על הבימה, מגביהין ספר
תורה הראשון, וקורין לשביעי בספר תורה השני
(המשכן בעמוד ב)

אפשרות לעשות זאת באותו זמן, אמנם לאחר שנעשה
למלך ודאי היה באפשרותו להודיע לאביו שהוא חי.
בנוסף יש להבין, מדוע ציער את אחיו בעלילות
ודרישות לאחר שהגיעו למצרים, וגם גרם בכך להוסיף
צער לאביו, והרי ודאי שלא לשם נקמה עשה זאת?
וביאר הרמב"ן, כי זכר יוסף את שני החלומות אשר
חלם אודות אחיו, וידע ששניהם צריכים להתקיים
כסדרם, החלום הראשון היה, 'והנה אנחנו מאלמים
וגו' והנה תסובינה אלומתיכם' (לעיל לז, ט), ותיבת 'אנחנו'
רומזת על אחד עשר אחיו, שכולם ישתחוו לו, והחלום
השני היה שהשמש והירח ואחד עשר כוכבים ישתחוו
לו, והוא מרמז שאביו ובלחה שגדלתו כאמו, וכל אחיו
ישתחוו לו, וכאשר ראה יוסף שאחיו באו ללא בנימין,
הבין שעדיין לא התקיים החלום הראשון, שהרי הם
רק עשרה, ולכן חשב ועשה תחבולה והעליל עליהם
שהם מרגלים ואסר את שמעון, כדי שיביאו גם את
בנימין ויתקיים החלום הראשון תחילה.

ולאחר שהגיע בנימין והשתחוו לו אחד עשר
אחיו, והתקיים החלום הראשון, התכונן יוסף להתגלות
אליהם, כדי שיביאו כולם למצרים ויתקיים החלום
השני, אמנם עדיין חשש שמא יש להם שנאה לבנימין,
כי אולי הם מקנאים בו על אהבת אביהם אותו כפי
שקינאו בו, ובדרך כנען אולי ישלחו בו יד, לפיכך
החליט להעליל עליהם את עלילת הגביע שהושם
באמתחת בנימין, כדי לבדוק את מדת אהבתם
לבנימין, ורק לאחר שנוכח שאכן הם אוהבים אותו,
אז התגלה אליהם, כדי שירדו כולם למצרים ויתקיים
החלום השני.

ויש מבעלי התוספות שתיצרו, שהטעם שלא גילה
יוסף לאביו שהוא חי מיד כשהיה באפשרותו, כיון
שהיה על כך חרם, שהחרימו האחים את כל מי שיגלה
את דבר מכירת יוסף ליעקב, (תנחומא וישב ב, הובא ברש"י
לעיל לז, ט), ואף שיוסף לא שיתף עצמו עמם בחרם
ולא הסכים על כך, אולם הדין

הוא, שאם רוב הציבור מטילים
חרם על הציבור, הרי שהחרם
חל על כל הציבור, ואף על אלו
שלא הסכימו לכך, ולכן חל
החרם של האחים גם על יוסף,
ולכן לא גילה לאביו שהוא חי.
(נתיבות דעת)

ויחפש בגדול החל ובקטן כלה
(מד, יב)

מכאן ראינו למנהג ישראל
ששמים חתיכות חמץ לפני
הבדיקה ואח"כ מברכין על
הבדיקה והחיפוש. דחיפוש
חמץ לומדים מוחפש בגדול
החל ובקטן כלה (פסחים ז, ב)
ושמה שמו הגביע לפני כן,
ואפילו הכי נקרא חיפוש.
(הגאון מטשעבין)

זמני התפלות לשבתות החורף
בבית הכנסת הגדול
מנחה ערב שבת: 10 דקות אחרי זמן הדה"נ
בשעה 9.00 שחרית:
בבית המדרש הגדול
מנחה ערב שבת: חצי שעה אחרי זמן הדה"נ
דרשת מן הרב שליט"א בין קבלת שבת ומעריב
שחרית: 9.00 מנחה וס"ג: בזמן הדה"נ

לפנינו יקרים

ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו (מב, ח)
הרי אמר רש"י על הפסוק "כי בן זקונים הוא לו":
"שהיה זיו איקונין שלו דומה לו", והיה איפוא דומה
כולו לאביו, ומדוע באמת לא הכירוהו?
וי"ל דהנה יוסף היה אמנם דומה לאביו בכל,
ובהיותו עכשיו בן שלשים ותשע שנה, היה דומה
ליעקב כפי שנראה גם הוא בגיל הזה. וממילא שפיר
לא הכירוהו אחיו, שהרי הם נולדו ליעקב בעת שכבר
היה בן שמונים ולא ידעו כלל את דמות דיוקנו בהיותו
בן שלשים ותשע. (שפתי צדיק)

ויזכר יוסף את החלומות אשר חלם להם ויאמר אלהם
מרגלים אתם וגו' (מב, ט)

יש לתמוה בביאור הדבר, שהרי מיד כשנעשה יוסף
פקיד ונגיד בביתו של פוטיפר שהיה שר גדול במצרים,
היה לו לשלוח מכתב לאביו להודיעו שהוא חי, ובכך
לנחמו מאבלו ומצעריו. ואף אם נאמר שלא היתה לו

שעות הפתיחה של לשכת הוראה שע"י הבד"ץ דקהלתנו

בבנין הקהלה יאקאב יאקאבס סטר. 22

מספר טלפון: 03.208.4115

לפרשת ויגש

לכל סוגי השאלות (תורנות הרבנים משתנה משבוע לשבוע):

- כל יום לפני הצהריים משעה 10.15 עד 11.15 - הגר"ז פאללאק שליט"א
- כל יום אחר הצהריים (חוץ מיום ו') משעה 14.00 עד 15.00
ביום א': הגר"א שטיינר שליט"א - ביום ב': הגר"א רייך שליט"א - ביום ג': הגר"ח טייטלבוים שליט"א - ביום ד': הגר"ח סופר שליט"א - ביום ה': הגר"ש בלז שליט"א
- כל יום משעה לפני השקיעה עד השקיעה (בשבוע הבא משעה 15.35)
ביום א': הגר"א רייך שליט"א - ביום ב': הגר"א שטרנבוך שליט"א - ביום ג': הגר"ע האניג שליט"א - ביום ד': הגר"א שטרנבוך שליט"א - ביום ה': הגר"ע האניג שליט"א

בעניני כשרות - בטלפון 03.232.00.21

כל יום בבוקר משעה 10.00 עד 11.00 - ע"י הג"ר אשר ח. שטרנבוך שליט"א

בעניני לשון הרע הנוגע לשידוכים:

כל יום ג' בערב משעה 18.00 עד 19.00 - ע"י הג"ר אברהם הכהן עהרנרייך שליט"א

שירות מיוחד לערבי שבתות וימים טובים בטלפון:

03.208.4115

המוקדש מעבר לקבוצה של ידינים שליט"א, אם אחוז אינו עונה זה עובר לשני, ומשני לשלישי וכי' עד שיתקבל מענה בע"ה.

חידושים וביאורים, עובדות וסיפורים, בענייני חנוכה

ת"ר מצות חנוכה נר איש וביתו, והמהדרין נר לכל אחד ואחד, והמהדרין מן המהדרין ב"ש אומרים יום ראשון מדליק שמנה מכאן ואילך פוחת והולך וב"ה אומרים יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך (שבת כא, ב)

לכאורה מאי שנא מצות נר חנוכה משאר כל המצוות דקיי"ל הידור מצוה עד שליש, ומדוע בנר חנוכה התקינו מהדרין מן המהדרין פי כמה וכמה? י"ל על פי המבואר בספרים, שנר חנוכה מרמז על אור התורה, ולגבי תורה אמרו בגמרא (ביצה טו, א) שכל מזונותיו של אדם קצובים מראש השנה עד ראש השנה חוץ מהוצאות בניו לתלמוד תורה והוצאות שבתות וימים טובים, שבהם אם מוסיף מוסיפים לו. כדי לרמוז זאת, תיקנו בחנוכה הידור גדול שכזה, ללמדנו שמאחר ונר חנוכה מרמז על אור התורה, הרי לגבי תלמוד תורה אין להידור שיעור, אלא ככל שמוסיף מוסיפים לו, והגבול שנתנו חז"ל בהידור מצוה עד שליש הוא דוקא בשאר מצוות, אבל בתלמוד תורה אפילו יותר משליש, ואין לה שיעור למעלה. (שו"ת משנה שכיר)

ב"ש אומרים יום ראשון מדליק שמנה מכאן ואילך פוחת והולך וב"ה אומרים יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך (שבת כא, ב)

הגה"ק בעל המנחת אלעזר ממונקאטש זצ"ל מביא: כד הוינא טליא בילדותי בסטריזוב, שמעתי מכ"ק זקניי בעל השם שלמה ממונקאטש זצ"ל שאמר בימי החנוכה. הנה ידוע שלעתיד לבוא יהיה ההלכה כבית שמאי, ועל פנים שיטת בית הלל להלכה בודאי גם כן לא יתבטל (אלא אלו ואלו דברי אלקים חיים), ועל כרחק שאז יעשו כדעת שניהם בהדלקת נרות חנוכה. להיות פוחת והולך כב"ש, ומוסיף והולך כבית הלל, ומה שהגיד אז ביותר, לא ידעתי בזכרוננו.

על כל פנים לפי זה, ידליקו אז בכל לילה מימי החנוכה, ט' נרות, היינו בליל א' נר אחד כדעת בית הלל, וח' נרות כדעת בית שמאי ושניהם יחד עולה ט'. וכן בליל ב', ידליקו ב' נרות כדעת בית הלל ו'

בין שני צור וצור

א' טבת

ב"ק"ג: אברהם אבינו (לכמה דעות)
תס"ב: רבי יאיר חיים (ב"ר משה שמשון) בכרך - חות יאיר

תקפ"ט: רבי אברהם משה (ב"ר שמחה בונם) מפשיסחא

ב' טבת

תרמ"ט: רבי יעקב צבי (ב"ר יהושע אשר) - האדמו"ר מפאריסאוו

ג' טבת

תשל"ט: רבי חיים ליב (ב"ר רפאל אלטר) הלוי שמואלביץ - ראש ישיבת מיר

ד' טבת

תרל"ג: רבי יהושע אייזיק (ב"ר יחיאל) שפירא - "רבי אייזל חריף" - אב"ד סלאנים
תרנ"א: רבי גרשון חנוך העניך (ב"ר יעקב) ליינער - האדמו"ר מראדזין בעל התכלת ו"סדרי טהרה"
תרצ"ג: רבי חיים שאול (ב"ר אליהו) הכהן דוויק - איפה שלמה

ה' טבת

תקפ"ט: רבי אהרן (ב"ר צבי) מטיטוב - בן רבי צבי בן הבעש"ט
תשכ"א: רבי אברהם יעקב (ב"ר ישראל) פרידמאן - האדמו"ר מסאדיגורא- אביר יעקב

ו' טבת

תצ"ג: רבי יעקב (ב"ר יוסף) רייזער - חק יעקב, שבות יעקב
תרמ"ו: רבי מתתיהו (ב"ר שמואל) שטראשון מווילנא
תרנ"ט: רבי יחזקאל שרגא (ב"ר חיים) הלברשטאם - דברי יחזקאל - האדמו"ר משינאווא
תרפ"ח: רבי אהרן ישעי' (ב"ר צבי אביגדור) מהאדאס - פרח מטה אהרן
תרצ"ג: רבי אלטר ישראל שמעון (ב"ר יעקב) פערלאוו מנובומינסק - תפארת איש

נרות כדעת בית שמאי סך הכל ט' נרות, וכן בכל הלילות ידליקו ט' נרות לעשות כדעות בית שמאי ובית הלל. ורמזו שפיר באות ט' על פי מה שכתב הרוקח שעל אות ט' בפסוק "וירא אלקים את האור כי טוב", יש ד' תגין, וכתב הבני יששכר (מאמר תורה אור אות ח) שיש בזה רמז מהאור כי טוב באות ט', כי האור הגנוז מתגלה בעת הדלקת נר חנוכה יעו"ש. (שער יששכר - חנוכה, מאמר ימי אורה אות ע)

ולא היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים (שבת כא, ב)

ב"שאלות" (פרשת וישלח) כתב, שלא היה בו להדליק 'אפילו' יום אחד, וב"שאלת שלום" שם שמח בזה כמוצא שלל רב דבזה יתיישב קושיית הבית יוסף, דהרי גם בליל הראשון נזקקו לנס, כי לא היה די שמן. אך הרי בגמרא משמע להדיא שכן היה כדי להדליק יום אחד, וגם ב"שאלות" שם, קודם לכן, כותב דהוה ביה שיעורא יומא חד, ועיין שם ב"שאלת שלום" שם שהעיר על הסתירה בדברי השאלות.

ונראה שאמנם מתחלה היה בפק כדי להדליק יום אחד, אבל בדרך נס נחסר ממנו קצת, ואף שהיה חתום וסתום בחותמו של כהן גדול, ואז אכן לא היה בו להדליק אפילו יום אחד. וסיבת הנס הוא, כי אלמלי היה בו די שמן כשיעור, הרי לא היו רשאים לחלק את השמן כתירוץ הבית יוסף, משום 'תן לה כמדתה', ואז לא היה להם שמן לשאר הלילות, ולפיכך נעשה נס ונתמעת השמן, כך שממילא לא היו יכולים להכניס כמדתה, ולכן היו רשאים לחלק הפך לשמונה ולסמוך אניסא. נמצא דעיקר הנס היה ביום הראשון, שעל ידו נמשך הנס לשאר הימים. (שפע חיים)

ולא היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים (שבת כא, ב)

הגה"ק רבי מאיר יחיאל מאסטראווצא זי"ע מביא: בילדותי שמעתי עולם מתרצים קושיית הבית יוסף מה היה הנס בלילה הראשונה, ותיצרו דבהפק לא היה שמן שידיק כל הלילה רק אם הי' מדליקים בפק עצמו אבל כשהוריקו השמן מהפק להמנורה לא נתמצה כל השמן ונשאר מעט דבוק בדופני הפך, על כן לא היה כדי להדליק כל הלילה והוצרכו לנס, ודייקו מלשון ולא היה בו להדליק אלא לילה אחד והדליקו ממנו, ותיבת "ממנו" מורה על הורקה מכלי אל כלי, כך שמעתי כד הוינא טליא.

אבל אינו מתקבל דלאיזה צורך ילמדנו שהי' שיעור הדלקת לילה אם ידליקו בהפק, וכי מה לפך אל הדלקת המנורה? וגם כפי הנראה הכינו את הפך לצורך הדלקה לילה אחד, וא"כ היה בו כשיעור כשיוריקו מהפק למנורה?

ונראה לי ליתן תבלין לזה, דהנה התוס' הקשו דהשנא מצליא בפק הו"ל למיחש שמא הסיטורו עכו"ם וטמאוהו דהא גזרו עליהם שיהיו כזבים, ובפשוט יש לומר דהא לא היה רק ספק, ומבואר בפסחים (דף טז) דלמ"ד טומאת משקין דרבנן אין משקין מקבלין טומאה מספק עיי"ש, ואם כן לא נטמא השמן מספק. אמנם לכאורה עדיין קשה דהא אם הסיטורו נטמא גם הפך וטומאת כלי הוא מדאורייתא וא"כ הפך שפיר נטמא מספק וקיי"ל דאסור להכניס כלי טמא למקדש וא"כ הא"ך הכניסו הפך במקדש להוריק השמן למנורה הא הפך הי' טמא, אך זה אינו אף דהפך הי' טמא מספק מ"מ הי' עצה להוריק השמן מהפק לכלי אחר ובאותו הכלי יכנס למקדש להוריק השמן למנורה.

אם כן יש לומר דבהפק היה שיעור מצומצם כדי להדליק לילה א', היינו אחר נכיון המיצי שיש בהורקה מהפק להמנורה, אבל כיון דהיה החשש שמא נטמא הפך בהיסט והוצרכו להוריק מהפק לכלי אחר ומאותו הכלי להמנורה שוב היה כאן חסרון שני הורקות שנשאר גם בהכלי השני מעט שמן, שוב לא היה להדליק כל הלילה והוצרך לנס שדלק כל הלילה. (מאיר עיני חכמים, מהדו"ק מד, טז) (המשך בעמוד ג)

א יציק ווארט

ויתנכר אליהם וידבר אתם קשות (מב, ז)
די גאנצע כונה פון יוסף הצדיק וואס ער האט זיך אויפגעפירט שטרענג מיט די ברידער, איז נאר געווען כדי זיי זאלען האבען א כפרה אויף דעם וואס זיי האבען אים פארקויפט.
ער האט אבער זיכער געמאכט אז אין זיינע שטרענגע רייד זאל נישט זיין אריינגעמישט קיין שום געפיהל פון שנאה אדער נקמה, דאס מיינט "ויתנכר אליהם", ער האט זיך געמאכט ווי א פרעמדער, וואס זיי האבען אים קיינמאל נישט קיין שלעכטס געטוהן. (דברי יחזקאל, היא"צ ו' טבת)

מתוך לוח הקהלה (המשך)

בפרשת פינחס "וביום השבת... ובראשי חדשיכם" עד "ונסכו", מניחים ספר תורה השלישי על הבימה, ואומרים חצי קדיש על השני והשלישי, מגביהין ספר תורה השני וקורין למפטיר בספר השלישי בפרשת נשא "ביום הששי" עד "אליסף בן דעואל". הפטרת "רני ושמחי" (זכריה ב) עד "חן חן לה". יקום פרקן. אין אומרים אב הרחמים. אשרי, יהללו, מזמור לדוד, ובנוחה, חצי קדיש.

מוסף, של שבת ור"ח כנהוג, שמונה-עשרה, אתה יצרת, ועל הנסים, חזרת הש"ץ, קדיש תתקבל, אין כא-להינו, עלינו, אנעים זמירות (י"א אחר שחרית), (מזמור שיר חנוכה).

מנחה, כנהוג, קרבנות, אשרי ובא לציון, חצי קדיש, ואני תפילתי, מוציאין ס"ת וקורין ג' גברי בפרשת ויגש, בשמונה-עשרה יעלה ויבא, ועל הנסים, חזרת הש"ץ. אין אומרים צדקתך.

מוצאי שבת: 17.37 (לשיטת ר"ת: 17.51)

ב' דראש חודש, יום א' פרשת ויגש, ז' דחנוכה, א' טבת.

ערבית מוצ"ש, כנהוג, שמונה-עשרה, אתה חוננתנו, יעלה ויבא, ועל הנסים, חצי קדיש, ויהי נועם ואתה קדוש, קדיש תתקבל, נר חנוכה בבית הכנסת, (ויתן לך), עלינו.

כשיבא לביתו יעשה הבדלה ואחר כך ידליק נר חנוכה, ומדליקין ז' נרות, (יש מדליקין ואחר כך מבדילין).

שחרית, כנהוג בכל ר"ח, שמונה-עשרה, יעלה ויבא, ועל הנסים, הלל שלם, קדיש תתקבל, שיר של יום, (ברכי נפשי), קריאת התורה, מוציאין ב' ס"ת, בראשון קורין ג' גברי בפרשת פינחס בקריאת ראש חודש. לכהן: עד "רביעת ההין", ללוי: עד "ונסכה", לישראל: עד "ונסכו", ובס"ת השני קורין לרביעי "ביום השביעי" עד "אלישמע בן עמיהוד", חצי קדיש אחר הקריאה בס"ת השני (ואין מניחין ס"ת הראשון על הבימה), אשרי ובא לציון (אין אומרים למנצח), יהללו, מכניסין הס"ת להיכל, חצי קדיש, חולצין התפילין.

מוסף, של ר"ח, שמונה-עשרה, ועל הנסים, חזרת הש"ץ, קדיש תתקבל, אין כא-להינו, עלינו, (מזמור שיר חנוכה).

ח' דחנוכה (זאת חנוכה), יום ב' פרשת ויגש, ב' טבת. מדליקין ח' נרות.

שחרית, תפלה כנהוג, שמונה-עשרה, ועל הנסים, הלל שלם, חצי קדיש, קריאת התורה, לכהן: "וביום השמיני" עד "מלאה קטרת", ללוי: עד "גמליאל בן פדהצור", ולשלישי: "ביום התשיעי" עד "כן עשה את המנרה" שבפרשת בהעלתך, (בקצת מקומות קורין רק עד סוף פרשת נשא), חצי קדיש, אשרי ובא לציון (אין אומרים למנצח), קדיש תתקבל, יהללו, מכניסין הס"ת להיכל, שיר של יום, אין כא-להינו, עלינו, (מזמור שיר חנוכה).

שבת פ' ויגש, ז' טבת.

הדלקת הנרות: 16.25 (פגל המנחה: 15.54)

ומקדשי תיראו

הגה"ק רבי חיים ויטאל כותב וז"ל: **"גם ראיתי למורי (האר"י) ז"ל נזהר בתכלית הזהירות שלא לדבר כלל בבית הכנסת אף שלא בשעת התפילה, וכמעט שאפילו בדברי מוסר ותוכחות ותשובה לא היה רוצה לדבר, כדי שלא ימשך מזה איזה דבור של חול".** (שער הכוונות ד, א)

ייראוך עם שמש תפלת שחרית בימות החול כותיקין בביהמ"ד פשעווארסק בכל יום חצי שעה לפני הנץ יום א' ויגש בשעה 8.16

בתנאים של מסירות נפש, (ואריכות רבה דרושה לספר איך הדליקו ובמה), ובשעת ההדלקה חשב בלבו, רבונו של עולם כמה כחות שאובים אנו ממשמעות הנס של חנוכה בהדלקה זו הכרוכה במסירות נפש כה רבה, ובודאי בזאת יקרב גאולתנו ופדות נפשנו במהרה בימינו אמן. (כרם בית שמואל, תעא)

מנהג החייט

שמעתי מאחי הג' מה"ר משה נ"י, שכאשר למד מרן ה'חתם סופר' ז"ל עם הישיבה הלכות חנוכה, שהיה דרכו בקודש ללמוד עם הישיבה הלכות חג בחג סמוך לחג, וכן למד גם כן עם התלמידים הלכות חנוכה טרם יבואו ימי חנוכה.

והזכיר, שנוהג עצמו, להדליק במוצאי שבת קודש דחנוכה, נר חנוכה קודם הבדלה, נענה אחד מתלמידיו המובהקים, והוא הגאון מו"ה מנחם כ"ץ ז"ל אבדק"ק צעהלים, אשר היה מגדולי הבחורים, (המשך בעמוד ד)

בשבע עשרה הוקמה המצבה על קברו של מרן הגה"צ רבי יצחק טוביה ווייס זצ"ל
וה נוסחה:

פה חלקת מחוקק ספון

ירושלם תתן קולה נפלה עטרת ראשו
צלו נחיה בגוים אמרנו אוי מה היה לנו
חסרה ארץ עמוד האש שהלך לפנינו
קשה סילוק צדיקים כשריפת בית אלקינו

גאון ישראל וקדושו רבא דעמיה ומדברא דאומתיה
עמוד ההלכה שר צבא ה' ולוחם מלחמותיו בגבורה
צדיק חסיד ועניו אישיו אמת ומעמיד הדת על תילה
שפט את ישראל כשבעים שנה

מרן רבינו **יצחק טוביה** זצוקלה"ה

בן מורינו רבי **שלמה ווייס** זצ"ל הי"ד

מעיר פעזינג

מרא דארעא קדישא

רב ואב"ד לכל מקהלות האשכנזים פתיה"ק ירושלם תובב"א
ובעל ספרי שערי טוביה

מלפנים ר"מ בישיבה הרמה ורב ומו"ץ בעיר הבירה לאנדאן
ר"מ בישיבת עץ חיים ווילרייך ומרביץ תורה והוראה בעיר אנטווערפן
ואח"כ חד מבי דינא דק"ק מחזיקי הדת' שם
תלמידים מובהקים של הגה"צ רבי משה יהודה שניידער זצוק"ל
והגה"צ רבי אליהו אליעזר דעסלער זצוק"ל

מעודו דבקה נפשו בתורה ובה הגה יומם ולילה בשקידה יתירה
רבות נתענה מאז ילדותו וקיבל הכל בדומיה ולמד תורה באף ועברה
נתנסה בימי הזעם כילד בודד בידי זרים ועמד באומנותו הטהורה
רץ כקנה לכל ואיתן כחלמיש למען כבוד שמים בלי פחד ומגורה
במצוות דקדק בלי שיעור ובממון החמיר על קיון כפיו כחוט השערה
יראתו הגדולה השפיע על תלמידיו ונשאם על לבו תמיד באהבה יתירה
לידי היו פרושות בצלותא ושפך לבו כמים לאלל שמוע עתירה
צדקות וחסדים עשה לאלפים כבבוד ורובם מעין כל נסתרה
חזיק יתומים ואלמנות והיה משען לכל נדא לב רוח נשברה
קהילות הקודש ביצר ומסודות על טהרת הקודש הקית לתפארה
טהרה לשון ואצילות מידותיו האירו פניו כאספקלריא המאירה
לזכה להעמיד מאות תלמידים והרבה מורי הוראות ומרביצי תורה
בתבונתו השכין שלום בין איש לאשתו ובין חברה
יגע בכל כחו לעמוד על משמר השחיטה והעירוב הצניעות והטהרה
השלך נפשו מנגד רבות בשנים למען כבוד שוכני עפר בחכמה ובגבורה
זריז מנעוריו לעשות למען כשרות המאכלים בזהירות ובהירות כשרה
צריז דלתו יום ולילה לא ישיבות מורשי תורתו ומשואלי עצה ועזרה
לכבות ישראל עורר בדרשותיו בשבתות ומועדים ולענות בצרה
לאור רבנו החתם סופר הלך בפסקיו ובמנהגיו וידו אחזה בקרנות המסורה
הרבה פעלים למען בני ובנות ישראל להכניסם באהלי התורה
היה דבוק לרבותיו ולצדיקי דורו ובעונה וביטול נפשו בנפשו קשורה

העמיד בית נאמן וראה דור חמישי

זכה לשיבה טובה

ונתבקש לישיבה של מעלה בן צ"ה שנים

ש"ק ב' מנחם אב תשפ"ב לפ"ק

יורב בבית יהודה תאניה ואניה

כבוד גדול עשו לו במוותו

ויספדו לו ישראל בכל מקומות מושבותיהם

ת.נ.צ.ב.ה.

שם אמו מרת ריקל ע"ה

כתב זאת לדור אחרון נשמות הוריו ומשפחתם

שנספו עק"ה בשנות הזעם

מוה"ר שלמה ב"ר דוד ז"ל

מרת ריקל בת ר' יונה ז"ל

בנותיהם, לביאה, הענדל, פראדל, מרים

ובנות שראג יהודה ז"ל

ה' ינקום דמם

גניזת 'שמות'

בשבע עשרה הובאו לגניזה במקום המיוחד
בהרי הארדענען
1064 קרטונים של 'שמות'
שהובלו על גבי 2 משאיות
(38 משטחים, 28 קרטונים על כל משטח)

התודה והברכה להר"ר משה דוד פפנהיים
הי"ו והר"ר קלמן פרידענבערגער הי"ו על
מסירותם הגדולה בגניזת ה'שמות' בדרך כבוד.

ששמן הזית למנורה, עליו להיות כתית במכתשת, ורק טפה ראשונה כשרה למנורה. ואילו שמן שנוצר על ידי נס, גם אם נאמר שהוא כשמן זית לכל דבר וכשר להדלקה, מכל מקום עדיין לא היתה כאן כתיתה.

ולפני מספר שנים, כאשר פגשתי את הרב בן מנחם, מסרתי לו את דברי רבי יצחק סולובייצ'יק, ושמן על הדברים שמחה עצומה כמוצא שלל רב. לעצם השאלה, הוכיח נכדו של רבי חיים, הגאון רבי יוסף דוב סולובייצ'יק זצ"ל, ראש ישיבת בריסק, הוכחה נפלאה מסוגיא ערוכה בגמרא (מנחות ט"ב) אודות ספינה מלאה חטים שטבעה באוקיינוס, והעננים העלו עמם את החטים. הגמרא דנה אם החטים הללו כשרות להבאת מנחות וללחם הפנים, ותוספות פירשו שם שהיה זה בדרך נס. לכאורה,

כיצד שייר לצאת בהן מצות מנחות, הרי אינן חטים רגילות אלא חטים של נס שבאו על ידי העננים? בהכרח שגם דבר שנעשה בנס נחשב כדבר בעצמו, ובהתאם לזאת גם שמן זית שבא בדרך נס הוא שמן כשר להדלקה. (אוצרותיהם אמלא)

אור הנס

איתא בשפת אמת (תרל"ז) דנס דחנוכה עדיין מאיר לנו כיון שהקב"ה לא עשה לנו עדיין נס נגלה אחר נס זה, מוכח שעדיין יש הארת הנס דחנוכה וכו' ולכן כיון שנס דחנוכה יש בו ההתחדשות עד ביאת הגואל במהרה בימינו שיעשה עמנו הקב"ה נסים חדשים וכו', עיי"ש.

בספרו ברכת אליהו כותב על כך הגה"ח רבי אליהו פישער ז"ל: והעולה מדבריו שבכל נס יש התעוררות ששייך לשאוב ממנו, ונס חנוכה הוא הנס האחרון שנעשה לנו ועדיין לא נעשה נס נוסף, זו הוכחה שעוד לא שאבנו כל המשמעות הטעונה בנס זה, וכאשר נשאב כל תמצית הנס נזכה לביאת הגואל.

ואציין למה שאמר הרה"ח ר' יוסף מאיר זיידל ז"ל כאשר למדנו שפת אמת זה, שבהיותם במחנות הריכוז היו גילויים נפלאים של מסירות נפש עבור קיום המצוות. ופעם אחת הדליקו נר חנוכה

עניני חנוכה (המשך)

ולא היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים (שבת כא,ב) הגר"א טורק שליט"א מביא: ברצוני להביא פולמוס מרתק, אודות הקושיא המיוחסת בעולם הישיבות למרן הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל.

ידועה קושיית ה'בית יוסף' (שו"ע סימן תרע), מפני מה קבעו חכמינו את שמונת הימים זכר לנס חנוכה, הרי בכך הקטן שמצאו היה די שמן להדלקה עבור יום אחד, אם כן, לכאורה הנס היה רק שבעה ימים ולא שמונה? אחיז התירוצים שכתב ה'בית יוסף' הוא, שמיד כשמצאו את הפך הקטן, החתום בחותמו של כהן גדול, חילקו את השמן לשמונה חלקים ובכל לילה נתנו במנורה חלק אחד. ולמרות שבכל חלק היתה כמות מועטת של שמן, נעשה נס ודלק עד אור הבוקר. נמצא שבכל הלילות נעשה נס, וגם ביום הראשון. על תירוץ זה של ה'בית יוסף', מפורסמת בעולם הישיבות קושיא המיוחסת למרן רבי חיים מבריסק זצ"ל: כיצד יצאו ידי חובת מצות ההדלקה בצורה כזו, הרי התורה צותה להדליק את המנורה בשמן זית זך כתית למאור, ואילו שמן זה אינו שמן זית, אלא שמן שנוצר בנס?

מקורה של הקושיא בשמו של רבי חיים, הובאה לראשונה בקונטרס 'שערי תבונה' שחובר על ידי מרן ה'סטייפלער' זצ"ל, בבחורות בשנת תרפ"ה. כמו כן הובאה הקושיא באותן שנים בקונטרס 'גדיל תורה', במאמרו של מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, בעל ה'חזון יחזקאל', שכידוע עוד זכה לקבל תורה מפי רבי חיים.

אולם שמעתי מהגאון רבי פנחס זיין'ס שליט"א, ששמע מרבו, ראש ישיבת בריסק, הגאון רבי יוסף דוב סולובייצ'יק זצ"ל, נכדו של רבי חיים, ששאל את אביו מרן הגר"ז מבריסק זצ"ל, ואמר לו שלא שמע קושיא זו מאביו ר' חיים, ומסתמא אין השמועה נכונה.

וכעין זה כתב הגאון רבי ישעיהו שכטר שליט"א, בקונטרס 'ימי החנוכה', שכן שמע מרבי יוסף דוב. הגאון רבי מנחם בן מנחם שליט"א, מראשי ישיבת 'תושיה' בתפרח, חזק גירסא זו וסיפר ששמע כן לפני שנים רבות, מזמן אחד שזכה לראות את רבי חיים מבריסק, ואמר לו כי בילדותו הזדמן לו להיות באכסניא אחת עם רבי חיים, ושוחח עמו על קושיא זו, ומיד הגיב רבי חיים: "איך האב דאס קיינמאל נייט גיפֿרעגט! (אני לא שאלתי זאת מעולם)..."

לעומת זאת, מספר הגאון רבי יצחק סולובייצ'יק שליט"א, ראש ישיבת 'שערי שמחה', שאר בשרו של רבי חיים, שבשנת תשל"ו כשנפטר מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, פגש זקן מופלא אחד מתלמידיו ישיבות טעלז'קומניץ, וגם הוא סיפר שרבי חיים הכחיש ששאל קושיא זו, ומאוד התפלא אותו זקן, כי הוא עצמו שמע מפי מרן הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל, בעל ה'ברכת שמואל' קושיא זו בשם רבו רבי חיים. אלא שמתוך דבריו הבין רבי יצחק סולובייצ'יק, שרבי חיים שאל בצורה מעט שונה, הוא לא שאל שמחמת ששמן זה נוצר בנס - כיצד מדליקים בו, אלא שאל ששמן כזה חסר בו את דין עשיית ה'כתית', והרי בתחלת פרשת תצוה נאמר

שאלות לחנוכה (ב)

לבחורי הישיבות שיחי

שנמסרו ע"י מרן הרב שליט"א

1. אם הדליק ששה נרות ביום החמישי של חנוכה, האם צריך לכבות את הנר הששי?
ע' ברמ"א (אורח"ס רס"ג סעיף א') כי יכולין להוסיף על דבר המכונן, כגון שבת שצריכין שתי נרות כנגד זכור ושמואל, יכולין להוסיף. ואיזה טעם נקטינו על מספר הנרות, משום 'מעלין בקודש' או 'כנגד ימים היוצאין' (ע' במשנ"ב סי' תרע"א סק"ה)

2. למה בנרות שבת האשה מוציאה את הבעל, ובנרות חנוכה הבעל מוציא את האשה?
(ע' בקובץ 'קול התורה' [מס' 81 תשרי תשע"ה עמ' 188] מאמר ענינו ה'אמת הדומ' ה'גרי"ו פאללאק שליט"א. עפ"י החסידות ע"י בקדושת לוי, קדישת שניה)

3. האם יוצאין הדלקת הנרות בשמן של הפקר?

4. אכסנאי שמשותף בפרוטה, האם בפרוטה אחת יכול לזכות להרבה אנשים או שצריך פרוטה לכל אחד ואחד? ולכאן האין קונוי בכסף והא מדרבנן אין כסף קונה?

(ואם יוצאין בהפקר (ע' שאלה ב), נמצא דאפי' שלא קנה אבל הבעלים סילק את עצמו, ואפשר לצאת כי נעשה הפקר)

מי שימסור תשובות, הן על השאלות הקודמות של מרן הרב שליט"א והן על שאלות אלו

יכנס אי"ה פעמיים בגורלות!

ליותר פרטים נא לעקוב אחרי המודעות שנתפרסמו ע"י ארגון "משכנ" בבתי המדרש ובהכילי הישיבות

הנהלת הקהילה מאחלת ברכת מזל טוב חמה ולבבית לכל בעלי השמחה

משה יוחנן לייטנער
ב"ר מנחם מענדל נ"י
לייטנער (כוכבי)
אנטווערפן

מיכל נאה
בת ר' נפתלי נ"י
נאה (קליין)
פתח תקוה

מאורי
פתח תקוה, כ"ה כסלו תשפ"ג

ברוך יהודה קעניג
ב"ר יעקב נ"י
קעניג (פרידמאן)
לונדון

אסתר סימא האפמאן
בת ר' יעקב יוסף הלוי נ"י
האפמאן (ראטענבערג)
אנטווערפן

מאורי
אנטווערפן, כ"א כסלו תשפ"ג

מרדכי קייזערמאן
ב"ר מנחם מענדל הלוי נ"י
קייזערמאן (דאנציגער)
אנטווערפן

הינדא פריד
בת ר' מאיר נ"י
פריד (פרישמן)
לונדון

מאורי
לונדון, כ"ה כסלו תשפ"ג

מנחם מענדל גליק
ב"ר יעקב שלום ז"ל
גליק (אייזן)
באר-פארק

רחל בראנער
בת ר' יצחק הלל נ"י
בראנער (פרידמאן)
אנטווערפן

מאורי
אנטווערפן, כ"ח כסלו תשפ"ג

פנחס אשר ישעי' לייזנער
ב"ר חיים אלעזר נ"י
לייזנער (לעברעכט)
מאנשעסטער

נחמה צירל פאזען
בת ר' חיים אלעזר נ"י
פאזען (יאקאב)
אנטווערפן

מאורי
אנטווערפן, כ"ח כסלו תשפ"ג

טקנון בתי מדרש

שבת היא מלזעק ורפואה קרובה לבוא	
Wachtdienst (9.00-22.00 uur)	
op vrijdag 23 december	
Pieters, Lange Leemstraat 124	2391530
op zaterdag 24 december	
Anfarma, Schulstraat 1	237.51.43
op zondag 25 december	
Bek, Belgiëlei 66	230.53.64
op maandag 26 december	
De Kroon, Brederodestraat 127	237.49.93
op dinsdag 27 december	
Minerva, Brederodestraat 61	238.12.08
Sollie, Kasteelpleinstraat 24	237.45.56
op woensdag 28 december	
3koningen, Grote Steenweg 99	239.02.53
Bankapotheek, Mechelsestwg. 12	233.45.81
op donderdag 29 december	
Claeys, Quinten Matsyslei 11	232.54.22
*	

Na 22u. op 23 december (ליל ש"ק):
Coop, De Coninckplein 9 (Achter Rooseveltplaats)
*
Na 22u.: **0903.92248** (1.50€ per min.)
רופא תורן: 0900.10.512
הצלה: HATZOLOH - 03.289.00.00
הצלה חי לייפליין: 03.208.20.20

בית נאמן: baisneemon@gmail.com	שמירה: 03.218.91.00
טא: 03.500.8947	גיהה: 0488.05.25.16
טאג-מוסדות: 03.808.49.49	בקור חולים: 03.32.33.34.35
תומכי שבת וי"ט: 0486.69.08.93	מוקד ה.ר.ב.: 00.972.2.502.02.02
שערי פרנסה טובה: 03.808.39.39	רכב: 0475.76.24.34
חסדי אהרן: 03.500.60.60	שפחה ופועה: 0489.35.64.77
ECJCE-JOBS - 0466.32.34.74	שמחים: 0484.11.15.91
מסילה: 0489.84.17.17	טהורנו: 03.808.44.82
חברים: 03.80.80.424	חי לייפליין: 0495.19.81.00
Pinnys Data Bank - 0496.100.100	מכל לב: 03.232.22.27
שיעורים בטלפון: 03.218.64.64	שלוחה: 0475.28.88.28
קול הלשון: 03.80.80.388	חזק: 0485.37.18.42
טור לבנו: 03.208.52.08	IN TOUCH - 0486.89.11.90
קו השגחה פרטית: 03.808.44.28	בני עולם: 03.500.11.05
מי"ח לרפואת הורוס: 0485.05.6746	A TIME - 03.500.10.75

משה יוחנן לייטנער
ב"ר מנחם מענדל נ"י
לייטנער (כוכבי)
אנטווערפן

מיכל נאה
בת ר' נפתלי נ"י
נאה (קליין)
פתח תקוה

מאורי
פתח תקוה, כ"ה כסלו תשפ"ג

ברוך יהודה קעניג
ב"ר יעקב נ"י
קעניג (פרידמאן)
לונדון

אסתר סימא האפמאן
בת ר' יעקב יוסף הלוי נ"י
האפמאן (ראטענבערג)
אנטווערפן

מאורי
אנטווערפן, כ"א כסלו תשפ"ג

מרדכי קייזערמאן
ב"ר מנחם מענדל הלוי נ"י
קייזערמאן (דאנציגער)
אנטווערפן

הינדא פריד
בת ר' מאיר נ"י
פריד (פרישמן)
לונדון

מאורי
לונדון, כ"ה כסלו תשפ"ג

מנחם מענדל גליק
ב"ר יעקב שלום ז"ל
גליק (אייזן)
באר-פארק

רחל בראנער
בת ר' יצחק הלל נ"י
בראנער (פרידמאן)
אנטווערפן

מאורי
אנטווערפן, כ"ח כסלו תשפ"ג

פנחס אשר ישעי' לייזנער
ב"ר חיים אלעזר נ"י
לייזנער (לעברעכט)
מאנשעסטער

נחמה צירל פאזען
בת ר' חיים אלעזר נ"י
פאזען (יאקאב)
אנטווערפן

מאורי
אנטווערפן, כ"ח כסלו תשפ"ג

טקנון בתי מדרש

שבת היא מלזעק ורפואה קרובה לבוא	
Wachtdienst (9.00-22.00 uur)	
op vrijdag 23 december	
Pieters, Lange Leemstraat 124	2391530
op zaterdag 24 december	
Anfarma, Schulstraat 1	237.51.43
op zondag 25 december	
Bek, Belgiëlei 66	230.53.64
op maandag 26 december	
De Kroon, Brederodestraat 127	237.49.93
op dinsdag 27 december	
Minerva, Brederodestraat 61	238.12.08
Sollie, Kasteelpleinstraat 24	237.45.56
op woensdag 28 december	
3koningen, Grote Steenweg 99	239.02.53
Bankapotheek, Mechelsestwg. 12	233.45.81
op donderdag 29 december	
Claeys, Quinten Matsyslei 11	232.54.22
*	

Na 22u. op 23 december (ליל ש"ק):
Coop, De Coninckplein 9 (Achter Rooseveltplaats)
*
Na 22u.: **0903.92248** (1.50€ per min.)
רופא תורן: 0900.10.512
הצלה: HATZOLOH - 03.289.00.00
הצלה חי לייפליין: 03.208.20.20

בית נאמן: baisneemon@gmail.com	שמירה: 03.218.91.00
טא: 03.500.8947	גיהה: 0488.05.25.16
טאג-מוסדות: 03.808.49.49	בקור חולים: 03.32.33.34.35
תומכי שבת וי"ט: 0486.69.08.93	מוקד ה.ר.ב.: 00.972.2.502.02.02
שערי פרנסה טובה: 03.808.39.39	רכב: 0475.76.24.34
חסדי אהרן: 03.500.60.60	שפחה ופועה: 0489.35.64.77
ECJCE-JOBS - 0466.32.34.74	שמחים: 0484.11.15.91
מסילה: 0489.84.17.17	טהורנו: 03.808.44.82
חברים: 03.80.80.424	חי לייפליין: 0495.19.81.00
Pinnys Data Bank - 0496.100.100	מכל לב: 03.232.22.27
שיעורים בטלפון: 03.218.64.64	שלוחה: 0475.28.88.28
קול הלשון: 03.80.80.388	חזק: 0485.37.18.42
טור לבנו: 03.208.52.08	IN TOUCH - 0486.89.11.90
קו השגחה פרטית: 03.808.44.28	בני עולם: 03.500.11.05
מי"ח לרפואת הורוס: 0485.05.6746	A TIME - 03.500.10.75

Maandag 26 december טבת
שמואל יוסף קייטל - מרים ברכה יעקובסון
Shmuel Josef Kaytel (London)
Myriam Jacobson-Braunschweig (A. Grisarstr.)
Chupa: Bais Rachel 16.00 uur

Dinsdag 27 december טבת
דינסטיק ג' טבת
אברהם יהושע העשיל קושמיערסקי - מלכה האפמאן
Heshi Kusmierski (Lange Leemstraat)
Malki Hoffman (Consciencestraat)
Chupa: Belz 16.45 uur

Dinsdag 27 december טבת
דינסטיק ג' טבת
אלעזר וואקס - אסתר האללעס
Eluzer Wachs (Lange Leemstraat)
Esti Holles (Zurenborgstraat)
Chupa: Bais Rachel 18.00 uur

Woensdag 28 december טבת
מיטוואך ד' טבת
אורי דוד רהיין - שושנה ווייל
Uri Rhein (Zürich)
Shoshanna Weil (Consciencestraat)
Chupa: Belz 16.00 uur

Donderdag 29 december טבת
דאנערשטיק ה' טבת
עוזיאל משה פרידלנד - שטערנא שרה גורארי
Ouziel Moshe Friedland (Aubervilliers)
Shterna Gurary (Isabellalei)
Chupa: Bais Rachel 18.00 uur

ענייני חנוכה (המשך)

ואמר: החייט מבדיל תחלה ואחר כך מדליק נר חנוכה.
ונרתע מרן ה'חתם סופר' ז"ל, ואמר: וואס, החייט הבדיל תחלה. כי סבר מרנא שכונת הבחור הג' הנ"ל היה על רבינו יודה חייט ז"ע שעשה פירוש הגדול בנסתרות, על ספר הקדוש והנורא 'מערכת אלקות' לרבינו פרץ זלה"ה. וגם היה נפלא בעיני קדשו ז"ל מהיכן ידע הבחור זאת. והשיב התלמיד, אני הייתי דר ברחוב היהודים אצל ר' חיים חייט תופר הבגדים, והוא הבדיל תחלה, ושחק מרן זלה"ה. (אלף כתב, אות שס)

לעסוק בתורה
בחנוכה הזהיר מרן ה'חתם סופר' זצ"ל להתעסק בלימוד התורה הקדושה יותר מבשאר ימים והקפיד מאד על זה שמבליים ימים האלה בהבלי השחוק, כי אמר כאשר נזכר גם כן בספרים שעצת היצה"ר הוא להפריע את העם מעבודת ה' ומתלמוד תורה בימי חנוכה אשר תקנו לנו חז"ל להודות ולהלל, והלימוד הוא ענין גדול בזמן הזה כי אז נמסרו סודות התורה למשה רבינו ע"ה, עכ"ל. (מנהגי חתם סופר פט"א, מקור הדברים הם דברי תלמידו מהר"ם א"ש בספרו זכרון יהודה דף נא. ורבים חיפשו מקור לדברים אלו - כי נמסרו אז סודות התורה למשה רבינו ע"ה. ותחזינה עיני הקורא את דברי הרב הכתב והמכתב עמ' קעה. ובקובץ אוצרות הסופר חלק י עמ' צו הביא מקור נכבד לדבריו,

נחום אבליים
הרבנית מרת ח. שטרנבוך שליט"א
אשת הגרא"ח שטרנבוך שליט"א מ"ץ דקהלתנו
יושבת שבעה על פטירת אמה הרבנית ע"ה
בארה"ב עד יום ג' וישב בבוקר
טלפון: 00.1.347.853.1959